

O b r a z l o ž e n j e

PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje Statuta Opštine Bijelo Polje, sadržan je u članu 38 stav 1 tačka 1 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni list Crne Gore", broj 02/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/2, 81/25, 98/25), kojim je propisano da Skupština opštine donosi Statut.

Na sjednici Skupštine opštine Bijelo Polje, održanoj dana 24. 3. 2026. godine, imenovana je Komisija za izradu predloga Odluke o izmjeni i dopuni Statuta Opštine Bijelo Polje u sastavu: Ernedin Čeranić, Ajsela Pačariz, Arnela Striković, Kristina Mrdak i Lazar Radović. Zadatak Komisije je da pripremi izmjene i dopune Statuta Opštine Bijelo Polje u roku od 60 dana od dana imenovanja Komsije.

Nakon obrazovanja Komisije, započete su aktivnosti u cilju izrade Statuta, na način što su članovi Komsije dostavili svoje sugestije i predloge za izradu inicijalnog teksta Statuta.

Statut Opštine usaglašen je sa Zakonom o lokalnoj samoupravi, koji ima za cilj unapređenje i poboljšanje funkcionisanja lokalne samouprave i kvalitetnije i efikasnije ostvarivanje prava građana na lokalnom nivou.

Najznačajnije promjene u Statutu, koje se baziraju na Zakonu o lokalnoj samoupravi, u odnosu na ranija rješenja, odnose se na sazvanje i održavanje sjednica skupštine Opštine, na način kojim se onemogućava odugovlačenje, odnosno odlaganje rada sjednica, zatim na propisivanje postupka i načina izbora predsjednika Skupštine (koji je bio do sada uređen Poslovníkom Skupštine), propisivanje roka za izbor predsjednika Opštine i mogućnosti da Skupština donose odluku o skraćenju mandata, u roku od 15 dana, na predlog Vlade ili jedne trećine odbornika, ukoliko se predsjednik Opštine ne izabare u zakonskom roku.

Novim Statutom se potpunije, preciznije i na sveobuhvatniji način dodatno uređuju pojedina pitanja i odnosi iz domena lokalne samouprave. Statutom su obuhvaćena i odredbe koje su date u cilju prevazilaženja postojećih pravnih nedoumica i nejasnoća, odnosno pravnih praznina, od kojih su neke, za koja je ocijenjeno da su statutarna materija, preuzete iz Poslovníka Skupštine Opštine Bijelo Polje, kao deblokirajući mehanizmi u radu Skupštine.

Prilikom izrade Statuta, izvršena su usklađivanja i sa drugim materijalno pravnim propisima kojima su uređena pitanja od značaja za rad i funkcionisanje lokalne samouprave, kao što su Zakon o lokalnoj samoupravi, Zakona o finansiranju lokalne samouprave, Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore, Zakona o izboru odbornika i poslanika, kao i sa odredbama drugih zakona.

Iz svega navedenog, zaključuje se da je donošenje novog statuta u cjelosti prilagođeno zakonskim propisima i da je cjelishodnije, zbog preglednosti i jednostavnije upotrebe.

OBRAZLOŽENJE POJEDINAČNIH ODREDBI

U poglavlju **I – OSNOVNE ODREDBE**, Statutom se uređuju: prava i dužnosti Opštine i način njihovog ostvarivanja; poslovi i način odlučivanja lokalnog stanovništva; način i uslovi vršenja sopstvenih poslova; organizacija i način rada lokalne uprave; način donošenja propisa; način vršenja nadzora nad radom organa Opštine i javnih službi; način obezbjeđenja javnosti rada i učešća građana u poslovima iz nadležnosti Opštine; finansiranje; oblik i sadržina simbola Opštine; praznik Opštine i način njegovog obilježavanja; osnivanje i rad mjesne zajednice i drugih oblika mjesne samouprave; uslovi za pokretanje građanske inicijative i druga pitanja od značaja za funkcionisanje lokalne samouprave.

U poglavlju **II - PRAVNI STATUS**, definiše se teritorija Opštine, shodno Zakonu o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore.

U navedenom poglavlju, definišu se simboli Opštine, grb i zastava, pečat Opštine, kao i javna priznanja, koja se mogu dodjeljivati građanima Opštine i drugim licima, lokalnim zajednicama, ustanovama i pravnim licima, za uspjehe u radu i djelovanju, kojima se doprinosi razvoju određenih djelatnosti, a samim tim i razvoju Opštine kao cjeline. (čl. 3-21)

U poglavlju **III - POSLOVI OPŠTINE**, propisuje se da Opština samostalno obavlja poslove koji su od neposrednog i zajedničkog interesa za stanovništvo, da vršenje sopstvenih poslova obezbjeđuje u skladu sa svojim mogućnostima, interesima i potrebama stanovništva Opštine. Dalje, propisuju se poslovi koje Opština vrši, uređuje i obezbjeđuje u okviru sopstvenih nadležnosti, zatim da, radi obezbjeđivanja vršenja poslova iz svoje nadležnosti, Opština osniva organe lokalne uprave, ustanove, privredna društva i druge oblike organizovanja radi pružanja javnih usluga (javne službe), kao i da organi Opštine sarađuju sa državnim organima i usklađuju vršenje poslova iz svoje nadležnosti i vrši i prenesene i povjerene poslove državne uprave u skladu sa zakonom i aktom Vlade. (čl. 22-27)

U poglavlju **IV – IMOVINA OPŠTINE**, definisano je da Opština ima imovinu, koju čine nepokretne i pokretne stvari, novčana sredstva, hartije od vrijednosti i druga imovinska prava, u skladu sa zakonom, da imovinom Opštine raspolaže Skupština Opštine, osim u slučajevima otuđenja imovinskih prava na nepokretnostima neposrednom pogodbom, utvrđenim zakonom kojim se uređuje državna imovina, da Skupština može prenijeti pravo davanja imovine u zakup i pravo prodaje pokretnih stvari na nadležene organe uprave Opštine, da odluku o sticanju imovine u okviru namjenski planiranih sredstava u budžetu Opštine donosi predsjednik Opštine, te da su Opština i javne službe čiji je osnivač Opština dužne da vode evidenciju o svojoj imovini. (čl. 28-30)

Poglavlje **V – FINANSIRANJE OPŠTINE**, sadrži odredbe da Opština za vršenje poslova iz sopstvene nadležnosti obezbjeđuje prihode u skladu sa zakonom, da se Opštini obezbjeđuju sredstva za obavljanje prenesenih i povjerenih poslova iz budžeta Crne Gore, te da Opština ima budžet, koji donosi Skupština Opštine, na predlog predsjednika Opštine, da je za izvršenje budžeta Opštine odgovoran predsjednik Opštine, a za namjensko korišćenje budžetskih sredstava starješina organa uprave nadležan za poslove finansija. Propisuje se da nadzor nad izvršenjem budžeta i namjenskim korišćenjem sredstava koja se budžetom raspoređuju za pojedine namjene vrši Skupština Opštine kroz razmatranje završnog računa budžeta i da nadzor nad finansijskim, materijalnim i računovodstvenim poslovanjem korisnika budžeta, u pogledu namjene, obima i dinamike korišćenja sredstava vrši predsjednik Opštine, podnošenjem izvještaja od strane korisnika budžetskih sredstava, kao i neposrednim uvidom kod korisnika budžetskih sredstava od strane organa nadležnog za poslove budžeta (čl. 31-37).

U poglavlju **VI - ORGANI OPŠTINE**, definiše se da su organi Opštine: Skupština i predsjednik Opštine, da je Skupština predstavnički organ građana, da Skupštinu čine odbornici koje biraju građani u skladu sa zakonom, da se opšti lokalni izbori raspisuju odlukom Centralne izborne komisije, da Centralna izborna komisija raspisuje opšte lokalne izbore 90 dana prije dana održavanja opštih lokalnih izbora u skladu sa zakonom, broj odbornika utvrđuje Skupština opštine posebnom odlukom najkasnije do dana raspisivanja izbora, a mandat odbornika izabranih na redovnim izborima za odbornike u skupštini opštine traje od dana potvrđivanja mandata na prvoj sjednici Skupštine opštine nakon održanih izbora do dana potvrđivanja mandata odbornika novog saziva. Dalje se propisuje da mandat Skupštine traje četiri godine, mandat Skupštine izabrane na opštim lokalnim izborima počinje danom konstituisanja Skupštine na prvoj sjednici novoizabrane Skupštine, a prestaje danom konstituisanja novog saziva Skupštine. Skupštini može prestati mandat prije isteka vremena na koje je izabrana raspuštanjem ili skraćanjem mandata Skupštine. Mandat Skupštine izabrane na prijevremenim lokalnim izborima počinje danom konstituisanja Skupštine i traje do isteka tekućeg mandata Skupštine izabrane na opštim lokalnim izborima. Ako mandat Skupštine ističe za vrijeme vanrednog stanja, odnosno vanredne situacije u skladu sa zakonom, mandat joj se produžava, najduže 90 dana po prestanku okolnosti koje su izazvale to

stanje, odnosno situaciju. Zatim, prvu sjednicu novoizabrane Skupštine saziva predsjednik Skupštine prethodnog saziva, sa preciziranjem roka za sazivanje sjednice (sedmog dana od dana objavljivanja konačnih rezultata izbora) i roka za održavanje sjednice (sedmog dana od dana sazivanja sjednice). Dalje se definiše pitanje predsjedavanja sjednicom do izbora predsjednika Skupštine (najstariji odbornik, odnosno sljedeći najstariji odbornik koji prihvati da predsjedava sjednicom do izbora predsjednika Skupštine), kao i da, u slučaju da se sjednica ne zakaže i održi u propisanim rokovima, sjednicu Skupštine saziva Vlada Crne Gore. Takođe se ropisuje način sazivanja Skupštine u redovnim okolnostima, odnosno da Skupštinu saziva predsjednik Skupštine po potrebi, a najmanje jednom u tri mjeseca, po sopstvenoj inicijativi, na zahtjev predsjednika Opštine, po inicijativi građana i najmanje jedne trećine odbornika, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, odnosno inicijative, da, ako predsjednik Skupštine ne sazove sjednicu u propisanom roku, sjednicu saziva podnosilac zahtjeva, odnosno inicijative. (čl. 39-45)

U odjeljku **Prava i dužnosti odbornika**, definiše se da odbornik ima pravo i dužnost da učestvuje u radu Skupštine i njenih radnih tijela, predlaže razmatranje pitanja iz njene nadležnosti, podnosi predloge za donošenje odluka i amandmane na predloge propisa, postavlja pitanja u vezi sa radom organa Opštine, da traži obavještenja o pitanjima iz okvira prava i dužnosti organa Opštine i lokalne uprave. Takođe se propisuje da odbornik Skupštine ima pravo na naknadu za rad i da se ne može pozvati na odgovornost za iznijeto mišljenje, način glasanja ili izgovorenu riječ u vršenju odborničke funkcije, kao i da podnosi ostavku u pisanom obliku predsjedniku Skupštine (čl. 46-49).

Predviđeno je da Skupština obrazuje odbore i savjete, kao stalna radna tijela, a komisije, kao povremena radna tijela, da radno tijelo ima predsjednika i određeni broj članova i da sastav odbora odgovara stranačkoj strukturi Skupštine. Novina u ovom Statutu jeste formiranje Savjeta za prava djeteta, kao stalnog radnog tijela Skupštine. (čl. 50 i 51)

U odjeljku **Akti Skupštine** propisuje se koje akte Skupština donosi u vršenju poslova iz okvira svoje nadležnosti (Statut Opštine, odluke, rješenja, zaključke, povelje, preporuke, i druge akte). Predloženim Statutom definiše se da druge odluke, propise i opšte akte, imaju pravo da predlažu pravo predsjednik Opštine, odbornik i najmanje 500 punoljetnih građana koji imaju prebivalište na teritoriji Opštine, potreban broj glasova za donošenje Odluka, objavljivanje u Službenom listu i stupanje na snagu opštih akata. (čl. 52-56)

U odjeljku **Predsjednik Skupštine** definiše se da Skupština ima predsjednika, kojeg bira Skupština iz reda odbornika, na predlog jedne trećine odbornika, većinom glasova ukupnog broja odbornika, da je funkcija predsjednika Skupštine profesionalna i da mu mandat traje koliko i mandat Skupštine. (čl. 57)

U odjeljku **Način i postupak izbora predsjednika Skupštine** definiše se sadržaj predloga za izbor predsjednika Skupštine, podnošenje i postupanje po predlogu, rasprava o predlogu, rukovođenje tajnim glasanjem i postupak tajnog glasanja, slučajevi ponavljanja glasanja, kao i utvrđivanje rezultata glasanja. Dalje se definišu slučajevi prestanka mandata predsjedniku Skupštine prije vremena na koje je izabran, navode se razlozi za razrješenje predsjednika Skupštine, propisuje da predlog za razrješenje predsjednika Skupštine može podnijeti najmanje jedna trećina odbornika, da se predlog podnosi Skupštini i da mora sadržati razloge zbog kojih se predlaže razrješenje, da Skupština donosi odluku o razrješenju najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja predloga. Takođe se propisuje obaveza predsjednika Skupštine da sjednicu na kojoj se odlučuje o predlogu za razrješenje predsjednika Skupštine, sazove najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja predloga za razrješenje, kao i da, u slučaju da predsjednik Skupštine ne sazove Skupštinu u propisanom roku, Skupštinu saziva podnosilac predloga za razrješenje, a da sjednicom predsjedava potpredsjednik Skupštine, odnosno Odbornik kojeg odredi partija koja ima najveći broj odbornika u Skupštini. Dalje se definiše da Skupština, bez rasprave, konstatuje prestanak mandata predsjedniku Skupštine zbog podnošenja ostavke i po sili zakona i navodi se u kojim slučajevima predsjedniku Skupštine

prestaje mandat po sili zakona, kao i podnošenje ostavke, preciziranjem da predsjednik Skupštine ostavku podnosi Skupštini u pisanoj formi, da mu prestaje funkcija danom podnošenja ostavke. (čl. 58-83)

U odjeljku **Potpredsjednik Skupštine**, se definiše da Skupština ima potpredsjednika, da potpredsjednika Skupštine bira i razrješava Skupština, iz reda odbornika, na predlog predsjednika Skupštine, zatim da mandat potpredsjednika Skupštine traje koliko i mandat predsjednika Skupštine, da potpredsjednik Skupštine zamjenjuje predsjednika Skupštine u slučaju njegove odsutnosti i spriječenosti da obavlja svoju dužnost, da potpredsjednik funkciju vrši volonterski. (čl. 84-89)

U odjeljku **Sekretar Skupštine**, propisuje se da mandat sekretara Skupštine traje pet godina, kao i imenovanje sekretara na osnovu javnog konkursa. Odluku o raspisivanju javnog konkursa za izbor sekretara Skupštine donosi skupštinski odbor nadležan za izbor i imenovanja, a imenuje ga i razrješava Skupština, na predlog predsjednika Skupštine, većinom glasova prisutnih odbornika, javnim glasanjem. Dalje su utvrđeni poslovi sekretara Skupštine, zatim da rukovodi radom Službe Skupštine sa svim pravima i obavezama starješine organa lokalne uprave i utvrđuju se razlozi i postupak razrješavanja (čl. 90-95).

U odjeljku **Predsjednik Opštine**, definiše se da je predsjednik Opštine izvršni organ Opštine, da ga bira Skupština, na predlog najmanje jedne trećine odbornika, na vrijeme od četiri godine, većinom glasova ukupnog broja odbornika, u roku od 30 dana od dana konstituisanja Skupštine. Propisan je način i postupak izbora predsjednik Opštine, zatim da se izbor vrši javnim glasanjem, osim ako Skupština drugačije ne odluči, shodnom primjenom odredaba Statuta kojima se uređuje izbor predsjednika Skupštine, da predsjedniku Opštine koji je izabran iz reda odbornika, izborom na funkciju predsjednika prestaje mandat odbornika. Predsjednik Opštine bira se najkasnije u roku od 30 dana od dana konstituisanja Skupštine, a ukoliko se ne izabere u propisanom roku, na predlog Vlade ili jedne trećine odbornika, Skupština će u roku od 15 dana, donijeti odluku o skraćanju mandata. Takođe je propisano da predsjednik Opštine nakon izbora daje svečanu izjavu pred Skupštinom. (čl. 96-101)

Nadalje, Statutom su propisane nadležnosti predsjednika Opštine, utvrđena je odgovornost predsjednika Opštine, tako što za vršenje poslova iz svoje nadležnosti odgovara Skupštini, a za vršenje prenesenih i povjerenih poslova predsjednik odgovara i Vladi, propisani su akti koje u vršenju poslova predsjednik Opštine donosi (odluke, uputstva, pravilnike, naredbe, rješenja i zaključke), kao i prestanak mandata predsjedniku Opštine istekom vremena na koje je izabran, razrješavanjem od strane Skupštine, razrješavanjem od strane Vlade, podnošenjem ostavke i po sili zakona. Definirano je da predsjednik Opštine obavještava Skupštinu o podnošenju ostavke i nastanku razloga za prestanak mandata po sili zakona, da predsjedniku Opštine prestaje mandat danom podnošenja ostavke, odnosno danom nastupanja razloga za prestanak mandata po sili zakona, kao i da se ove činjenice konstatuju aktom Skupštine.

Predviđeni su razlozi za razrješavanje predsjednika Opštine, način i postupak razrješavanja, pokretanje postupka za razrješavanje Predsjednika Opštine podnošenjem predloga predsjedniku Skupštine, koji može da podnese najmanje jedna trećina odbornika u Skupštini, kao i da je predsjednik Skupštine dužan da sjednicu Skupštine na kojoj se odlučuje o predlogu za razrješavanje, sazove najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja predloga za razrješavanje. O predlogu za razrješavanje otvara se rasprava, predsjednik Opštine ima pravo da se izjasni o podnijetom predlogu, Skupština o predlogu za razrješavanje predsjednika Opštine odlučuje javnim glasanjem, većinom glasova ukupnog broja odbornika. (čl. 102-113)

U odjeljku **Potpredsjednik Opštine**, definiše se da predsjednik Opštine ima dva potpredsjednika, da potpredsjednik Opštine zamjenjuje predsjednika Opštine u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti i vrši druge poslove koje mu predsjednik Opštine povjeri, da mu mandat traje koliko i mandat predsjedniku Opštine, te da izuzetno, potpredsjedniku Opštine mandat traje duže, kada u zakonom propisanom slučaju, vrši funkciju predsjednika Opštine do izbora novog

predsjednika Opštine. Takođe se propisuju razlozi za prestanak mandata predsjedniku Opštine, prije isteka vremena na koje je izabran (razrješenjem, podnošenjem ostavke i po sili zakona). (čl.114 i 115)

U VII POGLAVLJU – ORGANA LOKALNE UPRAVE I SLUŽBE, definiše se obrazovanje organa lokalne uprave i službe (za vršenje poslova lokalne uprave), stručnih službi (za vršenje stručnih poslova iz nadležnosti glavnog administratora i glavnog gradskog arhitekta) i posebnih službi (za vršenje specifičnih poslova lokalne uprave - Služba komunalne policije, Služba zaštite i spašavanja i druge službe). (čl.116-123)

U odjeljku **Glavni administrator**, utvrđuje se da se glavni administrator imenuje na osnovu javnog konkursa na vrijeme od pet godina i propisuju se uslovi koje kandidat mora da ispunjava za ovo radno mjesto, utvrđene nadležnosti glavnog administratora, obrazovanje stručne službe, kojom rukovodi i donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, kao i da za svoj rad i rad svoje službe odgovara predsjedniku. Dalje se definiše prestanak mandata glavnog administratora (istekom vremena na koje je imenovan, na lični zahtjev, prestankom radnog odnosa po sili zakona i razlozi i postupak razrješenja. (čl. 124-129)

U odjeljku **Starješine organa lokalne uprave**, utvrđuje se da se starješina organa odnosno službe imenuje na osnovu javnog konkursa, na vrijeme od pet godina, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, da starješina organa za svoj rad i rad organa uprave, odnosno službe kojim rukovodi odgovara predsjedniku, zatim da donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i program rada organa, odnosno službe kojom rukovodi, uz prethodnu saglasnost predsjednika, te da može imati pomoćnika kojeg postavlja starješina organa, odnosno rukovodilac službe, na osnovu javnog konkursa, na vrijeme od pet godina, uz saglasnost predsjednika. Na prestanak mandata starješine organa i pomoćnika starješine organa, primjenjuju se odredbe za prestanak mandata i razrješenje glavnog administratora. (čl. 130-132)

U odjeljku **Glavni gradski arhitekta**, propisuje se da Opština može imati glavnog gradskog arhitektu, koji se imenuje na osnovu javnog konkursa, da glavni gradski arhitekta vrši poslove propisane zakonom kojim se uređuje planiranje prostora i izgradnja objekata, da se za vršenje poslova glavnog gradskog arhitekta obrazuje stručna služba, da donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji stručne službe, odlučuje o izboru kandidata u postupku zasnivanja radnog odnosa i pravima i obavezama zaposlenih u službi, da se razriješava iz razloga i na način i po postupku propisanom za glavnog administratora. (čl. 133)

U odjeljku **Menadžer Opštine** se propisuje da Opština može imati menadžera, koji se postavlja na osnovu javnog konkursa na period od pet godina, a način prestanka mandata i razlozi razrješenja definišu se na isti način kao i za glavnog administratora. (čl. 134)

U odjeljku **Sukob nadležnosti i izuzeće** propisano je da sukob nadležnosti između organa lokalne uprave rješava glavni administrator, a sukob nadležnosti između organa lokalne uprave, javnih službi i pravnih lica kojima je odlukom Skupštine povjereno vršenje određenih poslova rješava predsjednik Opštine. Takođe se propisuje da o izuzeću starješine organa i glavnog administratora odlučuje predsjednik Opštine, a o izuzeću ovlašćenog službenog lica koje vodi upravni postupak i donosi upravni akt u organu lokalne uprave, posebnoj službi i javnoj službi, odlučuje starješina organa odnosno službe, odnosno rukovodilac javne službe. (čl. 135-136)

U poglavlju **VIII- MJESNA SAMOUPRAVA**, utvrđuje se način ostvarivanja prava na lokalnu samoupravu i zadovoljavanja potreba lokalnog stanovništva putem mjesne samouprave, odnosno preko mjesnih zajednica. Propisuje se da građani osnivaju mjesnu zajednicu, u skladu sa odlukom Skupštine, kojom se uređuju uslovi osnivanja, poslovi, organi, organizacija i rad organa, način odlučivanja, finansiranja i druga pitanja od značaja za rad mjesne zajednice. Takođe se definiše da, pored poslova utvrđenih Zakonom, u mjesnim zajednicama građani odlučuju i o ostvarivanju lokalnih potreba i interesa, u oblastima koje se odnose na: uređivanja naselja, stanovanja, zaštite potrošača, kulture, fizičke kulture, zaštite i unaprjeđivanja životne

sredine, kao i drugim oblastima života i rada, u skladu sa Statutom. Ovim poglavljem je takođe propisano da mjesna zajednica vrši i poslove uprave koji su joj povjereni, da registar mjesnih zajednica vodi nadležni organ Opštine i da mjesna zajednica stiče svojstvo pravnog lica upisom u registar. (čl. 137-140)

U poglavlju **IX- UČEŠĆE GRAĐANA U OSTVARIVANJU LOKALNE SAMOUPRAVE** propisuje se da organi lokalne uprave stvaraju uslove, podstiču i pomažu učešće lokalnog stanovništva u ostvarivanju lokalne samouprave, putem različitih oblika učešća stanovništva u izjašnjavanju i odlučivanju o poslovima od zajedničkog interesa. U cilju zadovoljavanja kulturnih, sportskih, obrazovnih, zdravstvenih, informativnih i drugih potreba, lokalno stanovništvo učestvuje u organima upravljanja javnih službi i drugim pravnim licima koja vrše javna ovlašćenja i pružaju usluge građanima, na način propisan posebnim zakonom i drugim propisima. Oblici neposrednog učešća građana u izjašnjavanju i odlučivanju su: inicijativa, građanska inicijativa, zbor građana, referendum (mjesni i opštinski) i drugi oblici izjašnjavanja i odlučivanja. Dalje se propisuje da parvo da podnesu inicijativu imaju građani pred nadležnim organima uprave Opštine radi razmatranja i odlučivanja o određenim pitanjima od interesa za lokalno stanovništvo i da ako organ lokalne uprave ne postupi po inicijativi u roku od 30 dana, podnosilac inicijative može da se obrati predsjedniku Opštine ili Skupštini. Za pokretanje građanske inicijative potrebno je najmanje 500 birača upisanih u birački spisak Opštine, zatim da je Skupština dužna da se o podnijetoj inicijativi izjasni u roku od 60 dana i da u slučaju prihvatanja, određuje zadatke nadležnim organima. Takođe se propisuje da, ukoliko Skupština ne prihvati građansku inicijativu, može da se raspiše referendum o pitanju o kojem je pokrenuta građanska inicijativa, u roku od 90 dana od dana odlučivanja po inicijativi. Za zbor građana je precizirano da ga saziva nadležni organ mjesne zajednice po sopstvenoj inicijativi ili na predlog građana sa teritorije za koju se organizuje zbor, kao i da ga mogu sazvati predsjednik Skupštine i predsjednik Opštine radi dobijanja mišljenja građana o pojedinim pitanjima od lokalnog interesa i odbornik u Skupštini koji je upisan u birački spisak područja za koje se organizuje zbor, radi pribavljanja mišljenja o određenom pitanju od strane građana. Nadležni organi lokalne uprave su dužni da, u roku od 60 dana od dana održavanja zbora građana, razmotre zahtjeve i predloge i obavijeste građane. Takođe su precizirana pitanja o kojima se raspisuje mjesni referendum (radi prethodnog izjašnjavanja građana o uvođenju mjesnog samodoprinosu i izgradnji objekata, infrastrukture za to područje). Referendum se može raspisati za izgradnju kapitalnih investicija, uvođenje samodoprinosu, promjenu imena grada, pitanja o simbolima grada i druga pitanja kada to ocijeni Skupština. Odluku o raspisivanju mjesnog referenduma donosi Skupština na predlog najmanje 20 % birača sa područja teritorije Opštine za koji se traži raspisivanje referenduma. Opštinski referendum se može raspisati radi prethodnog izjašnjavanja građana na teritoriji opštine o pojedinim pitanjima iz nadležnosti lokalne samouprave u slučajevima, na način i po postupku utvrđenim Statutom, a skladu sa zakonom. Opštinski referendum se može raspisati radi prethodnog izjašnjavanja građana: o uvođenju samodoprinosu, odlučivanju o pitanjima pokrenutim građanskom inicijativom koja nije prihvaćena od strane Skupštine, kao i o drugim pitanjima od posebnog značaja iz nadležnosti opštine o kojima Skupština ima pravo da donosi odluke. Predlog za raspisivanje opštinskog referenduma mogu podnijeti predsjednik Opštine, najmanje jedna trećina odbornika i 5 % birača upisanih u birački spisak Opštine, prema podacima o broju birača sa posljednjih izbora. Postupak raspisivanja i sprovođenja referenduma sprovodi se u skladu sa zakonom, Statutom i odlukom o njegovom raspisivanju. Pored oblika neposrednog odlučivanja i izjašnjavanja građana propisano je da svako ima pravo da podnese peticiju, predlog i građansku žalbu, i to: Skupštini Opštine u slučaju povrede prava na lokalnu samoupravu, i da je organ nadležan za odlučivanje obavezan da donese odluku u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva. (čl.141-160)

U poglavlju **X - SARADNJA LOKALNE SAMOUPRAVE I GRAĐANA** predviđeno je da su organi lokalne samouprave obavezni da obezbijede ostvarivanje prava i dužnosti lokalnog

stanovništva na zakonit i efikasan način, uz poštovanje ličnosti i dostojanstva građanina. Organi lokalne samouprave obavezni su da građanima u ostvarivanju njihovih prava i interesa daju potrebne podatke, objašnjenja i obavještenja. Lokalni funkcioneri i starješine organa lokalne uprave obavezni su da odrede vrijeme prijema građana. Organi lokalne uprave i posebne službe dužni su da obezbijede knjigu utisaka i sanduče za primjedbe, predloge i pritužbe i prijem kod lica koja rukovode tim organima i službama, radi saopštavanja primjedbi ili prigovora na rad organa, odnosno službi ili na nepravilan odnos službenika. Za obavljanje određenih poslova iz nadležnosti organa lokalne uprave, posebno na ostvarivanje prava građana, organi lokalne uprave organizuju rad u mjesnim zajednicama. (čl. 161-165)

U poglavlju **XI - ODNOSI ORGANA LOKLANE SAMOUPRAVE I NEVLADINIH ORGANIZACIJA**, propisuje se da pored oblika saradnje utvrđenih zakonom organi lokalne uprave sarađuju sa nevladinim organizacijama. Saradnja se ostvaruje informisanjem o svim pitanjima značajnim za nevladine organizacije, konsultovanjem nevladinih organizacija o programima razvoja lokalne samouprave i nacrtima opštih akata koje donosi Skupština, omogućavanjem učešća u radu radnih grupa za pripremu normativnih akata ili izradu projekata i programa, organizovanjem zajedničkih javnih rasprava, okruglih stolova, seminara i slično, finansiranjem projekata nevladinih organizacija od interesa za lokalno stanovništvo, pod uslovima i po postupku propisanim opštim aktom opštine, obezbjeđivanjem uslova za rad nevladinih organizacija, u skladu sa mogućnostima lokalne samouprave, institutom „slobodne stolice” i na drugi način propisan Statutom. Takođe je propisano da predstavnik nevladine organizacije može da učestvuje u radu sjednice Skupštine, na način i po postupku uređenim Poslovníkom Skupštine. (čl. 166 - 168)

U poglavlju - **XII - ODNOSI ORGANA OPŠTINE I DRŽAVNIH ORGANA I JAVNIH SLUŽBI** predviđene su odredbe kojima se uređuju pitanja odnosa organa lokalne samouprave i javnih službi čiji je osnivač država, pitanja odnosa organa lokalne samouprave i državnih organa i organa državne uprave, kao i pitanja odnosa organa lokalne samouprave i Vlade. Takođe je propisano da Opština ostvaruje saradnju sa drugim gradovima i opštinama u zemlji i inostranstvu u oblastima od zajedničkog interesa u skladu sa Ustavom i zakonom, a da Odluku o saradnji donosi Skupština Opštine. (čl. 169-170)

U poglavlju **XIII - SARADNJA I UDRUŽIVANJE LOKALNE SAMOUPRAVE** predviđeno je da u vršenju poslova iz sopstvene nadležnosti, Opština može, na principima dobrovoljnosti i solidarnosti, slobodno sarađivati i udruživati sredstva za vršenje poslova od zajedničkog interesa, u cilju zadovoljavanja potreba lokalnog stanovništva. Opština može biti član asocijacije opština za teritoriju Crne Gore, a da dvije ili više opština mogu, radi zajedničkog, ekonomičnijeg i racionalnijeg vršenja određenih poslova iz sopstvene nadležnosti, osnovati privredno društvo ili javnu ustanovu, u skladu sa zakonom. Radi zajedničkog vršenja određenih poslova iz sopstvene nadležnosti, opština može zaključiti poseban ugovor sa drugom opštinom, ako je to u njihovom zajedničkom interesu. (čl. 171-174)

U poglavlju **XIV - JAVNOST I TRANSPARENTNOST RADA**, propisuje se da se javnost i transparentnost rada organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave, posebnih, stručnih i javnih službi, obezbjeđuje u skladu sa zakonom, kao i da se javnost rada organa i službi obezbjeđuje slobodnim pristupom informacijama i podacima u skladu sa zakonom, informisanjem javnosti o radu organa, aktivnostima koje su u toku i planovima za naredni period, objavljivanjem izvještaja o radu organa opštine i javnih službi na web sajtu Opštine ili na drugi pogodan način, učešćem građana u vršenju javnih poslova, objavljivanjem nacрта odluka na web sajtu Opštine, omogućavanjem građanima da dostave sugestije, predloge i primjedbe na rad organa i službi (web sajt, kutija sugestija, dežurni telefon i dr.) i na drugi način u skladu sa zakonom i propisom Skupštine. Takođe se propisuje obaveza predsjednika Skupštine, predsjednika Opštine i glavnog administratora, da najmanje tromjesečno putem lokalnih medija ili na drugi pogodan način informišu građane o aktivnostima organa u proteklom i planiranim aktivnostima u narednom periodu, kao i obaveza organa lokalne uprave upoznaju javnost o procjeni uticaja odluka

i drugih propisa (RIA) koje donosi Skupština i predsjednik Opštine. Pored navedenog, organi lokalne uprave, obavezni su da javno objave održavanje savjetovanja ili drugih oblika stručne obrade i rasprave o pitanjima iz svog djelokruga, omoguće učešće građana i praćenje rada od strane medija. (čl.175-180)

U poglavlju **XV - ZAŠTITA LOKALNE SAMOUPRAVE** predviđeno je da se radi unapređenja rada lokalne samouprave u Opštini može osnovati Savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave, da članove Savjeta bira Skupština iz reda istaknutih i uglednih građana Opštine i stručnjaka iz oblasti od značaja za lokalnu samoupravu. Predviđeno je da je Savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave samostalno i nezavisno tijelo Opštine, a da se Odlukom o osnivanju Savjeta bliže uređuju prava i dužnosti, sastav, način izbora i rada Savjeta i druga pitanja od značaja za njegovo funkcionisanje. (čl.181-183).

U poglavlju **XVI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE** propisuje se da se postupak za donošenje, odnosno izmjene i dopune Statuta pokreće predlogom Odluke. Predlog može podnijeti jedna trećina odbornika, predsjednik Opštine i najmanje 500 punoljetnih građana koji imaju prebivalište na teritoriji Opštine u skladu sa Statutom. O donošenju Statuta ili izmjena i dopuna Statuta, Skupština odlučuje većinom glasova ukupnog broja odbornika. Takođe je propisano da stupanjem na snagu novog Statuta prestaje da važi Statut Opštine Bijelo Polje („Sl. list Crne Gore - Opštinski propisi”, br. 19/18), kao i da novi Statut stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore - Opštinski propisi”. (čl.184-187)